

LEPO PETJE

JOŽE HORN

Ni brez pomena rečeno, da kdor poje, dvakrat moli. Kdor pa lepo poje, dvakrat lepo moli. In tu ne gre samo za cerkveno petje, ampak tudi za vse ostalo, ko Bogu dajemo zahvalo za dober posluš in za veselje do petja nasploh.

S petjem posnemamo angele v nebesih in one, ki so na tisto božično noč, prepevali slavo Bogu na vitavah.

Petje je kakor svetovni jezik medsebojnega razumevanja. Je tudi dokaz kulture nekega naroda. Slovenci smo glede tega lahko zdravo ponosni. Pravijo, da če smo trije, že pojemo prigraslano.

Prej kot znanje tujih jezikov, nas je petje vedno in povsod lepo predstavljalo. Pa naj gre za cerkveno petje ali za svetne pesmi mehaniziranih zborov odraslih, za motke ali deklitke zbere in celo za otroško petje.

Lepo petje vedno poživi človeka. Tistega, ki poje in vse one, ki petje poslušajo. To pride od izraza v vseh okolicih življenja. V trpljenju in v težavah, v veselju in žalosti, kot v boleznih. Pri delu in jelu. Vse se pri petju začne in vse se na isti način tudi

konča. Pomislimo samo na naše prireditve.

Lepo petje nam je bilo vedno v vzpodbudo in v dajanje korajže. Spomnim se vedno, kako smo prepevali kot domobranci. In to delajo vojaki vseh narodnosti.

Vedno imamo priložnost in čas za prepevanje. Tega nam nihče ne more vzeti. V petju človek pozabi na vse skrbi in probleme, ki jih sicer premišljuje.

Kako moramo biti hvaležni za razne koncerte in nastope, s katerimi so nas obogatili že tolikokrat razni zbori iz Slovenije, predvsem s slovensko pesmijo.

Pa moramo biti hvaležni tudi vsem našim pevcem in pevkam, ki se toliko trudijo in žrtvujejo svoj čas, denar in sposobnosti, da s petjem ohranjajo našo slovensko skupnost. Isto bi lahko rekli tudi za naše učiteljske moči, ki otrokom vlivajo ljubezen do Slovenije.

Upanje v našo prihodnost nam dajejo predvsem mladi pevci in pevke ter učitelji, ki pri tem delu hvaležno sodelujejo. Ne pozabimo jih. Bog ne ostane dolžan nikomur. Tudi njim bo poplačal česar mi ne moremo.

Podpora Francetu Arharju

Slovenija potrebuje moderno prestolnico z evropskim utripom, vendar s slovensko dušo, je na novinarski konferenci v podporo neodvisnemu kandidatu za župana Ljubljane Francetu Arharju dejal predsednik SDS Janez Janša.

Z Arharjem bo Ljubljana tudi po besedah predsednika NSi Andreja Bajuka dobila osebnost, ki bo znala stvari spraviti v pravo smer.

Predsednik SLS Janez Podobnik pa meni, da Arhar posebej izkazuje preudarnega, potrpežnega in dobro izobraženega človeka, ki je uspelo vodil Banko Slovenije.

Modernizacija Ljubljane ni potrebna samo zaradi Evrope, ampak predvsem zaradi Ljubljančanov in državljanov, saj je Ljubljana prestolnica vseh, meni Janša. V SDS so prepričani, da lahko Arhar kot župan Ljubljane, kot osrednja točka razvoja slovenskega glavnega mesta, veliko doda k temu, da bo življenje v prestolnici boljše in bolj varno, da bo imelo mesto perspektivo in da bo Slovenija v naslednjem mandatu dobila dejansko evropsko prestolnico.

Bajuk je pojasnil, da so v stranki z veseljem sprejeli iniciativo Zbora za Ljubljano in Zbora za republiko za Arharjevo kandidaturo.

„Veseli smo, ker že dolga leta čakamo, kdaj bo dejansko v našem glavnem mestu prevladala zdrava pamet, gospodarnost in potrpežnost,“ je dejal Bajuk. Razmere v mestu kričijo po spremembah in po takem človeku, kot je Arhar, ki se je že izkazal, meni Bajuk in dodaja, da se je Arhar že izkazal, ko mu je Slovenija zaupala odgovorna mesta.

V mestnem odboru SLS izpostavljajo tri razloge, zaradi katerih menijo, da bo Arhar dober župan. To so zaupanje, izkustvo in skupno dobro, je poudaril Podobnik. V SLS so prepričani, da bo Arhar v mestne finance vnesel potrebno transparentnost in princip dobrega gospodarja. Ljubljana potrebuje župana z evropskimi izkustvi in poznanstvi, je povedal Podobnik in poudaril, da ljudje cenijo Arharja kot človeka, ki vzbuja zaupanje.

Znana identiteta umorjenih

Pavel Jamnik

ranjencev in bolnikov, ki so centralnih zaporov varnostno-obveščevalne službe OZNA v Ljubljani ter jih umorili na prizorišču omenjenega brezna. Novi dokazi ob prekopu posmrtnih ostankov bodo podlaga za nove kazenske ovadbe.

Kriminalistični svetnik ter član vladne komisije za reševanje vpranaj prikritih grobišč Pavel Jamnik je na novinarski konferenci dejal, da bodo vsak nov dokaz in nova dejstva pri prekopu omenjenih posmrtnih ostankov uporabili za nove kazenske ovadbe oz. dopolnitev starih ovadb. Identiteto umorjenih so ugotovili po analizi zaporniške knjige iz zaporov OZNA. Po navedbah Jamnika so, glede na omenjene zapise, zapornike na mesto umora odpeljali 20. junija 1945 ob enih zjutraj. „Dokler bo živ zadnji osumljenec, ki bi lahko sodeloval pri povojnih pobojih, bomo skušali najti storilce,“ je v pogovoru za Dnevnik poudaril Jamnik, ki na policiji od leta 2001 vodi akcijo Sprava, v okviru katere preiskujejo izvensodne poboje. Pisni dokumenti o povojnih pobojih so gotovo ohranjeni, verjetno skriti kje na varnem, meni Jamnik.

Po besedah antropologinje Petre Leban Seljak so na podlagi preliminarnih analiz ugotovili, da naj bi bili umorjeni sami motki, od njih pa je bila polovica mlajša od 25 let, nihče pa ni bil mlajši od 16 do 18 let. Kot so re ugotovili strokovnjaki, je bilo vsaj 30 lobanj poškodovanih zaradi strela iz strelnega orožja. Da gre za bolnike, invalide in ranjence, potrjuje tudi dejstvo, da so v breznu našli tudi opornice za noge.

V dosedanji kriminalistični preiskavi so že opravili več

razgovorov z morebitnimi očitvidci ter osebami, ki naj bi vedele kaj več dejstev o tem pomoru ranjencev, invalidov in bolnikov, ki so jih v omenjene zapore prepeljali iz ljubljanske bolnišnice.

Iz grobišča v Breznu pri Konfinu so jamarji odstranili okrog 40 kubičnih metrov materiala ter prišli do dna brezna, ki je globoko 40 metrov. Z delom v breznu so arheologi in antropologi začeli pred enim tednom. Z odstranjevanjem materiala iz jame so vodilni možje jamarske reševalne službe iz Društva za raziskovanje jam Domžale in Ribnica ter Jamarskih klubov Ribnica in Krka sicer začeli v prvi polovici avgusta. Izvlečeni material so zložili ob breznu kot dokaz proti storilcem, ki so na trupla umorjenih vrgli hlodovino in brezno zaminirali, da bi prikrili svoj zločin.

Predsednik komisije za reševanje vpranaj prikritih grobišč Jože Dežman je dejal, da bodo posmrtni ostanke zaenkrat prepeljali v Slovensko Bistrico, v načrtu pa naj bi bila že izgradnja pokrajinskih kostnic. Opravljeno delo po mnenju jamarjev predstavlja enega izmed večjih tovrstnih akcij v Sloveniji.

Pomor vojnih ujetnikov, ranjencev, bolnikov in invalidov junija 1945 v breznu pri Konfinu po Dežmanovem mnenju predstavlja enega najhujših zločinov zoper invalide in bolnike. Ker so žrtve večinoma Slovenci, se je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve z vladno komisijo za reševanje vpranaj prikritih grobišč ter v sodelovanju z ministrstvom za pravosodje odločilo za izkop posmrtnih ostankov.

Na območju Kočevja naj bi bilo okrog 400 podobnih brezov, ravno toliko na območju Ribnice, glede na dosedanje ugotovitve vladne komisije pa naj bi bilo v državi še od 400 do 500 podobnih grobišč.

Omenjena komisija si je kot dolgoročno nalogo zadala, da v Sloveniji, kjer je mogoče, odkoplje in prekoplje slovenske žrtve. V teku je tako izkop posmrtnih ostankov umorjenih v breznu pri Konfinu, komisija pa načrtuje še izkop v Lovrenški grapi pri Škofji Loki.

Rodnost se znižuje

Rodnost na Slovenskem se znižuje že dobrih 100 let. V drugi polovici 18. stoletja je nataliteta nihala med 34 in 26 promili, ob koncu 19. stoletja pa se je začela zniževati. To zniževanje traja že celo stoletje in morda ne ni končano, ugotavlja publikacija Rodnost v Sloveniji od 18. do 21. stoletja, ki so jo predstavili na državnem statističnem uradu.

Avtorica publikacije Milivoja Šircljeva je povedala, da se je rodnost najprej začela zniževati v mestih, kjer je najnižja še danes. V večjih mestih je rodnost nižja, kar velja tudi za manj izobražene ženske. „Mesto je očitno najmočnejši generator nizke rodnosti,“ je ugotovila.

Od druge polovice 18. stoletja do konca 19. stoletja se je družinsko življenje na Slovenskem začelo razmeroma pozno, je povedala Šircljeva. Motki so bili namreč ob sklenitvi zakonske zveze stari že nekaj čez 30 let, ženske pa nekoliko manj. Izjemi sta bili morda Primorska in Prekmurje. Poleg tega se niso mogli poročiti vsi, zato je bilo več samskih, rodnost je bila nižja, rojevalo pa se je razmeroma veliko nezakonskih otrok. Slednje je bilo značilno predvsem za

Koroško in Štajersko.

Avtorica ugotavlja, da se s stopnjo izobrazbe ženske skozi vse opazovano obdobje povečevalo otrok zmanjšuje. K temu je včasih pripomoglo dejstvo, da je bil med tistimi, ki so bile bolj izobražene od drugih, zelo visok delež takih, ki se niso nikoli poročile. Danes sicer ni več tako, vendar pa razlike še vedno obstajajo, je povedala Šircljeva.

Danes za ženske na najbolj zahtevnih delovnih mestih velja, da bodo z večjo verjetnostjo ostale brez otrok. Po drugi strani pa med visoko izobraženimi ne pada več verjetnost za rojstvo tretjega otroka. To je trend, ki ga doslej v Slovenskem nismo poznali, je povedala Šircljeva. Višjo rodnost je avtorica publikacije opazila med vernimi ženskami, čeprav je tudi tu opaziti nihanje glede na izobrazbo. Med poklicnimi skupinami pa z najvišjo rodnostjo izstopajo kmetovalke. To je ena redkih poklicnih skupin, ki zagotavlja obnavljanje generacij. Če bi vsi otroci, ki se rodijo takim ženskam, ostali v kmetijstvu, bi bilo kmetov vedno več, je sklenila Šircljeva.

Spomin na Teharjah

Na Teharjah pri Celju je bila tradicionalna komemoracija, letos že 17. slovesnost v spomin na žrtve povojnih pobojev v tamkajšnjem taborišču, ki sta jo pripravili Nova slovenska zaveza in teharska župnija, mataval pa je celjski škof Anton Stres.

Na slovesnosti so se zbrali svojci več tisoč žrtev, večinoma domobrancev, ki so jih takoj po koncu druge svetovne vojne, maja in junija 1945, brez sodbe pobili v teharskem taborišču in njegovi okolici.

Tine Velikonja iz Nove slovenske zaveze je teharski zločin primerjal s tistim v Srebrenici in dejal, da „medtem ko pobiti leta 1945 ne danes niso uradni mrtvi in nimajo groba in nihče od zločincev ni bil postavljen pred sodišče, so deset let po

Srebrenici mrtvi pokopani, resnica napisana, zločinci pa z izjemo Ratka Mladiča odkriti in kaznovani“.

Celjski škof Stres pa je dejal, da tudi zadnja odkritja prikritih grobišč, kakšno je bilo v Breznu pri Konfinu, dokazujejo, kako se komunistična, totalitarna in revolucionarna strategija ni ustavila pred nobenim dejanjem. Preiskava zločinov je, je poudaril Stres, predvsem dolžnost slovenskega pravosodja, ki ima samo eno izbiro, „ali stori vse in pošteno, poimenuje in obsodi prave krivce ali pa bo božja in človeška sodba padla enkrat tudi nanj“.

„Pravico in resnico je treba terjati ne zaradi matčevanja, temveč zaradi naše moralne zavezanosti splošnosti človeškega dostojanstva in življenja,“ je dejal Stres.

BERI...

35. LET ŽE POJE SANHUŠKI ZBOR 2

OBISK VELEPOSLANIKA V ENTRE RIOS 2

ARIELA, MORSKA DEKLICA
V SLOMŠKOVEM DOMU 3

35. OBLETNICA MPZSJ

Vemo, da ga ni plačila ...

V soboto 23. septembra je sanhuzki pevski zbor za svojo obletnico pripravil praznovanje v ključu lepih dosežkov in novih podvigov. Vabljeni smo bili na trodelni spored: na blagoslovitev glasbene sobe, na koncert in na večerjo.

Glasbena soba je kar preskromno ime za tako razkošen salon. Vse je bleščalo, od stopnic navzgor, v prijetni alogeni razsvetljavi, vse je primerno opremljeno, tudi akustično, vse lično izdelano.

Ob osmih nas je napovedovalka Erika Poglajen pozdravila in povabila patra Kukovico k obredu blagoslovitve. Ko je pater blagoslovil tudi križ, ki bo odslej spremljal zborove vaje, ga je pevovodkinja Andrejka Selan Vombergar umestila na steni, med razstavo fotografij o zborovem delovanju. Tako je zbor prišel do lastnih prostorov v Domu, kar je po eni strani krona mnogih prizadevanj in veliko prostovoljnega dela: in je po drugi strani tudi zadolženost za nadaljevanje in izpopolnjevanje. In je tudi spomenik slovenski pridnosti, vztrajnosti in čutu za skupnost. Nato je zbor zapel pesem Ave Maria (avtor: Arcadelt), nakar smo se pomaknili v

glavno dvorano.

Program tega gala koncerta je bil precej raznovrsten. V prvem delu dve Gallusovi skladbi: Resonet in Ascendit Deus. Sledili sta dve deli z orgelsko spremljavo (Anka Savelli Gaser): stavek iz Vivaldijeve Glorie ter Jubilate Deo R. Wagnerja. Marko Štrubelj je bil solist pri črnski I want to go, Marta Selan pa pri Ride the chariot.

V drugem delu je zbor izvedel dve argentinski: v priredbi L. Cangiano, Si Buenos Aires no fuera así, ter Buenos días su señoría (Enrique Iturriaga). Potem Shenandoah v priir. J. Erb-a.

ENTRE RIOS

Prvi obisk veleposlanika

Na posebno povabilo Instituta za politične vede in mednarodne odnose Argentinske katoliške univerze s sedežem v Paraná, in po posredovanju častnega konzula RS in Slovenskega društva, je 7. septembra obiskal provinco Entre Ríos veleposlanik Republike Slovenije, prof. Avgustin Vivod, v spremstvu gospe Marjane.

Sprejel ga je častni konzul v Paraná, Carlos César Bizai z gospo in člani slovenske skupnosti v tej provinci. Najprej se je sestel z vodstvom Društva, za tem pa je imel predavanje na prej omenjenem inštitutu na temo „Zgodovinski razvoj Slovenije in pomembnost vstopa v Evropsko zvezo“. Bile so prisotne krajevne oblasti, diplomatsko osebje, študentje in člani slovenske skupnosti, ki so

napolnili veliko dvorano. Za tem je bil g. veleposlanik povabljen na častno večerjo.

V petek 8. ga je v svoji rezidenci sprejel nadškof mesta Paraná, msgr. Mario Maullón. Za tem pa predsednik občine tega mesta, Julio Rodolfo Solanas, ki ga je s posebnim dekretom imenoval za častnega gosta.

Popoldan je v spremstvu častnega konzula in obeh soprog obiskal mesto Cerrito, kjer jih je zaradi odsotnosti župana sprejel predsednik občinskega sveta, številna de-

Od slovenskih avtorjev so zapeli Planinsko Ant. Foersterja, Nocoj, pa oh nocoj Frana Venturini (solist Martin Selan), nato v Ciganovi priredbi Prilji, so prilji. Prleška je zadonela v priir. Ivana Weingerla in zadnja: Ženka mi v goste gre, (priir. Prelovec). Kar precej so se dali prositi, da so eno dodali: Dajte, dajte! Ja, pri Prleški je bil solist Matjaž Čeč.

Zbor je dokazal, da se enako dobro počuti v klasični polifoniji kot v panskih, črnskih ali slovenskih narodnih in umetnih pesmih. Torej, da je njegov repertorij univerzalen. Izvedbe so bile brez izjeme brezhibne, glasovi lepo zlit. Ob spremljavi orgel je donelo kot v kaki katedrali: mogočno in – pobožno. Če naj izrazim mnenje o zboru le kot amater, kot ljubitelj petja, bi rekel da ga odlikuje preciznost, lahkotnost, igrivost, spontanost, torej vselej pri petju, kar je nadvse dragoceno sporočilo. Sicer pa ni moj namen pisati kritiko nastopa, za to nimam znanja. Brez dvoma bodo to plat pretresali na vajah z Andrejko in z Mirto Lichi. Celoten program večera je odlično uspel, kar je tudi dvorana potrdila z navdušenjem.

Kot se spodobi (ne posebno) ob jubilejni predstavi, so sledila priznanja in čestitke. Mnogo jih je bilo. G. veleposlanik prof. Avgustin Vivod, predsednik ZS Lojze Rezelj, za Nat dom Mici Malavarič in za bratski Slovencev dom Marko Selan. Plaketa ustanovitelju Andreju Selanu, pepek rož dirigentki Andrejki, enako Mirti Lichi, zadolženi za vokalno tehniko. In posebno priznanje nepogrepljivemu scenografu (in ne marsikaj drugega) Tonetu Oblaku. Marko Štrubelj je na taljiv način posegel v zakulisje zborovega delovanja.

Kakšno je sporočilo priznanj? Da je zbor opravil zelo pomembno delo v prid krajevne skupnosti, pa da je kar kmalu prerastel te meje ter se uvrstil med najboljše naše pevske ansamble. Za to delo mu je vsa slovenska srenja iz srca hvaležna. Vemo, da ga ni plačila, s katerim bi se mogli oddolžiti desetletjem vztrajnega dela iz čistega idealizma. Vzdušje v dvorani je nekako govorilo o vsem tem: da se zavedamo doprinosu sanhuzkega zbora pri ohranjanju in rasti slovenske skupnosti v Argentini. Ne nazadnje so isto izražale tudi solze ginjenosti: iz hvaležnosti, iz veselja in sreče ob zavesti, da se je trud splačal, ker nas vse bogati. Kot je izrazil Gregorčič in kar udeležajo naši idealisti: Ne samo, kar veleva mu stan ...

Petintrideset let je dolga doba v življenju ustanove. Andrej Selan jo je priklival v življenje, jo vodil skozi več kot dvajset let in – kot smo slišali – ji je ne danes duma. Imel pa je tudi to izredno srečo, da je vodstvo zbora mogel predati lastni hčerki Andrejki, ki zbor vodi z značilnim dinamizmom. Včasih se ji posreči kar rajsko blaglaslje.

Čestitke tudi v imenu Svobodne Slovenije – in ne na mnogo let uspehov!

p.s. Na večerji nisem mogel ostati, a sem zvedel, da je bila izvrstna: tako dober golaž, da ga je zmanjkalo. Če je to res, je kar prav, da so steli enega manj.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Lahko bi rekli, da je danes v Argentini gospodarski položaj ne kar trden, kljub nekaterim oblakom, ki se kažejo na obzorju. Precej drugače pa je na političnem odru, kjer se položaj vedno bolj zapleta.

Napetost raste. Svoj čas smo že omenili, da je taktika predsednika države nenehen konflikt. Izgleda, kot da bi stalno potreboval nekega nasprotnika in njegov način občevanja s tistimi, ki mu niso udinjeni, je nenehen spopad. In kadar nasprotnika ni, si ga poišče ali ga s polemičnimi nastopi ustvari. To se dogaja tako na zunanem kot na notranjem področju. V zadnjih tednih smo bili priče ostrim napadom na opozicijo, na Cerkev in na časnikarje. V tem zadnjem primeru je prišlo celo do konkretnega imenovanja in napadov na določene novinarje, ki ga motijo s svojim kritičnim pisanjem. Odgovor teh seveda ni izostal in tako se napetost stopnjuje.

Zgodovina se vrača. Eden izmed težkih dogodkov zadnjih časov je obnova sodnih postopkov proti članom oboroženih sil in varnostnih organov, ki so bili obtoženi kršenja človekovih pravic za časa protigverilske vojne. Ponovno je bil sojen in zaradi „genocida“ obsojen eden takratnih rafiov buenosairenke policijske policije. Miguel Etchecolatz ima dokazano zgodovino zatiranja in kršenja človekovih pravic. Po prvotnih obsodbah je bil pomilosten, sedanji zakon pa je razveljavil vse pomilostitve članov oboroženih sil (ne pa gverile), in tako poteka kar nekaj obnovljenih sodnih postopkov. Le mimogrede omenimo, da žrtve gverile celo zaenkrat zaman čakajo dostojnega spomina.

Znova pogrepani? Težko je razumeti, da je kdo pričakoval, da ta val obnovljenih postopkov ne bi povzročil reakcije. To sicer ni vidno v aktivnih kadrih oboroženih sil, gotovo je pa usidrano v prizadetih in se izraža v „psihološki akciji in vojni e-mailov“, kot je izrazil poveljnik vojske general Bendini. A razvoj dogodkov je popeljal krepko čez to mejo. Nekaj dni po obsodbi Etchecolatza je izginil zidar Jorge López, glavna priča potni njemu na sodnem postopku. Enotavno izginil je in doslej je bila zaman mobilizacija celotne buenosairenke policije in ostalih varnostnih organov, zastoj ponudba denarne nagrade: za njim je izginila vsaka sled. Buenosairenki guverner Felipe Solá je zaradi tega izvedel ponovno čistko v policijskih vrstah in izrazil mnenje, da so v to zapleteni določeni policijski krogi. Če temu prištejemo ne vrsto anonimnih pisem s grožnjami sodnikom, ki imajo v rokah te obnovljene

sodne postopke, lahko razumemo dimenzijo problema, katerega vlada najprej sploh ni hotela videti, a ji neizbežno pljuska v obraz.

Ključni volilni preizkus. Provinca Misiones je kar naenkrat zavrta v preizkusno volilno fazo. Tam je v drugem mandatu guverner Carlos Rovira, kateremu ustava prepoveduje ponovno kandidacijo. Zato je sklical volitve za ustavodajno skupščino, ki naj bi spreminila samo en člen ustave in mu dovolila neomejene možnosti ponovnih kandidatur. Proti njemu se je postavila povezava vseh opozicijskih sil in kot prvi kandidat te liste krajevni škof, 76 letni Joaquín Piña. Eni in drugi izražajo prepričanje v zmago, a za vsak slučaj je pretekli teden predsednik Kirchner pohitel v provinco in javno odločno podprl Rovira. Svoj nastop je utemeljil kot izraz „doslednosti in zvestobe“. Zvestobe, ker je bil prav Rovira prvi, ki je javno podprl Kirchnerjevo predsedniško kandidacijo, ko se o tem skoraj ne ni govorilo. Doslednosti, ker je Kirchnerju v rodni provinci uspelo izvesti isto, kar sedaj namerava misijonski guverner. Je pa morda doslednost tudi v tem, da bo Kirchner le poizkusil izvesti ustavno spremembo? Glede te (glej prejšnjo številko) so v vladi zatrdili, da nimajo nobene namena spreminjati ustave, a vsa opozicija sumi, da bo do tega poizkusa le prišlo.

Premalo energije. Tudi o tej zadevi smo že večkrat pisali. Celoten energetski sistem je na robu krize. Petrolej zaenkrat ne črpamo sami, a izvoz se krči in v nekaj letih preti potreba uvoza. Plin sicer poceni izvažamo v Čile a ga drago uvažamo iz Bolivije. Sedaj pa je v Boliviji nastala polemika med vlado in podjetji. Ta trdijo, da ne bodo mogli izpolniti izvozne pogodbe, vlada trdi, da je plina dovolj. In elektrika? Že pred časom je vlada izrekla poziv k varčevanju. Pretekli teden pa so tudi podjetniki na široko prosili prebivalstvo, naj čim bolj varčuje z elektriko. Industrijska rekativacija se lahko ustavi zaradi pomanjkanja energije: ne bo elektrike, ki bi poganjala stroje. Vlada sicer stalno zatrjuje, da ni nevarnosti splošne krize. A pretekli teden sta vdrla na prizorišče dva nova dejavnika: okvara v jedrni elektrarni Atucha in pa okvara v eni izmed turbin termoelektrarne Central Puerto. Nobene od obeh ne bo mogoče popraviti in spraviti v tek preden bo poletje začrtalo virek električne uporabe. Pogajanja s Paragvajem glede dolga te države z Argentino in morebitnega plačevanja z elektriko centrale Yaciretá pa je v doglednem roku bolj propagandne kot pa konkretne narave.

Veleposlanik prof. Avgustin Vivod med predavanjem. Na njegovi desni častni konzul v Paraná, Carlos César Bizai.

častnega gosta.

Za tem se je veleposlanik Vivod, na posebno povabilo občinskega predsednika mesta Paraná, skupaj s častnim konzulom, udeležil

C. C. B.

SLOVENCİ V ARGENTINI

ODRSKI USPEH SLOMŠKOVE ŠOLE

Ariela, mala morska deklica

Ko smo se na začetku leta pogovarjali kaj koga doleti za pripravo talskih prireditev, si nisem mislila, da bom imela t

to „domačo nalogo“, da bi morala pisati poročilo „Ariela“. Ker to ni lahka naloga sva z Eriko tti zgodaj v Slomškovi dom. Posedli so naju v prvo vrsto. Močno sem napela oči in utesa. Ob polni dvorani se je zastor odprl in igra se je začela.

Glas Marjane Štrfček nas je popeljal v pravljico male morske deklice: „Nekoč je tam daleč, v globokem oceanu, živel morska deklica. Ime ji je bilo Ariela ...“ Ko izpolnijo petnajst let, morajo vse morske deklice že misliti na poroko. Toda Ariela se je motalo po glavi vse kaj drugega. A pričnimo zgodbo na začetku...

Bilo je tistega dne, ko so v podvodnem kraljestvu vsi pričakovali kralja Tritona. Princeska Ariela naj bi nastopila na koncertu. Imela je namreč najlepši glas v kraljestvu. Kadar je zapela, so vsi prihitali k sijajni Tritonovi palači, da bi jo poslušali. Prebivalci oceana so priplavali od vsepovsod. Vsi so prišli. Vsi razen princeske Ariele.

Na oder so zaplesale sirene Klara Aguilar, Majda Godec, Viktorija Kastelic, Mikaela Osterc, Lucijana Petkovšek in Marjana Štrfček in pokazale, kako se pod morjem razvija življenje.

Prikazala se je Ariela (Magdalena Rode), z izredno milim glasom. Njen nastop je bil enkrat, poln nežnosti, sigurnosti in ljubkosti, ko je omamljala bodisi princa, ostale ribice, posebno pa publiko.

Njen spremljevalec Fabij (Cecilija Loboda), ki je ves iz sebe plaval za njo, samo da bi ji bil zvest, da bi jo razumel v vsem, saj je bil dvorni izvoljenec, se je mojstrsko izkazal posebno v petju in tudi v igranju.

Na oder so priplavale morske zvezde: Tatjana Brula, Erika Ferreira, Erika Pregelj, Lara Petkovšek, Martin Hribar, Matej Kavčič, Marko Kokalj, Martina Koželnik, Avgustin Lucas, Viktorija Miklavc, Adrijana Pregelj, Lučka Pregelj in Alenka Rezelj. Voda je tudi priplavila tkoljke: Matjaž Godec, Niko Kastelic, Klara Mazieres, Martin Miklavc, Irina Podržaj, Kristjan Pregelj, Martin Rode, Sami Selan, Martin Seljak, Natalija Smole in Maksi Žnidaršič. Za njimi so pa priskakljali morski konjički in sirene: Veronika Brula, Avgust Escallier, Roman Hribar, Andrej Jakop, Andrej Kokalj, Marko Loboda, Cynthia Pregelj, Nikolaj Pregelj in Alenka Štrfček. Vsi skupaj so pod vodstvom Fabija zapeli in zaplesali pesem „Na dnu morja“. Najmlajši so vedno ljubeznivi, zato so za nagrado dobili naplavlaz, seveda pa vse vzdihljaje mamic in babic, a tudi očkom so se slinje cedile.

Ariela je pa hotela samo na povrtje, zato je urta in se zaljubila v princa Erika (Danijel Pregelj - zelo naravno je odigral svojo vlogo, prepričljiv je bil, kot zaljubljen, dobrodušen in pristrčen princ), ki je tisti dan praznoval rojstni dan. Zato so mu kapitan (Nikolaj Selan - jasen in konkreten) in mornarji pripravili gostijo in ples in tako so mu zaplesali ob navodilih Frica (organizator mornarjev - Ignacij Mazieres) pa jim je nevihta vse pokvarila in tako bi t princ

utoni, pa ga je morska deklica rešila.

Ariela je princu pela, ga božala in tako sta se oba zaljubila. Ker pa Ariela ni mogla ostati na povrtju je rekla Eriku naj se zapomni njenega glasu, ona se bo pa čim preje vrnila, da bosta lahko skupaj srečna.

Vendar Ariela je bila morska ne pa človentka deklica. Kralj (Niko Malalan - podoben atiju v igranju, zahteven dosleden oče), je zaskrbljeno iskal Erika, saj mu je že večkrat rekel naj se poroči z deklico svojih sanj. Njemu se je pa v spomin usidral Arielin glas in njen pogled.

V kraljestvu kralja Tritona se je pa začel koncert pri kateremu bi morala peti Ariela, zato so najprej prišli trobentači (Martin Marolt in Tomaž Selan), bobnar (Aleks Stocca) in orkester (Tomaž Jakop, Andrej Kavčič, Matija Kočar, Tomaž Marolt, Sebastijan Žnidaršič, Tomaž Kokalj in Luka Ferreira).

Ceremonier (Martin Loboda) nam je glasno in razločno povedal, da so se zbrali na morskem dvoru, da preživijo glasbeni večer. Na tem večeru je sodeloval znani dvorni skladatelj Ignacij Anastaziji Krustacij Sebastijan (Martin Rezelj - pozna se, da je podedoval igralsko žilico po mamini in očkovi strani; igral je sproščeno in sigurno).

S pesmijo so sprejeli kralja Tritona (Kristjan Smole), ki je pokazal, da že od malega obvlada vodo in vse kar je v njej, saj se mu je vse klanjalo tudi nosača (Damijan Loboda in Damijan Dobovšek), ki sta ga prinesla.

Tako se je začela predstava: sestre sirene so zapele (Nadja Jakop, Mikaela Bokalič in Nadja Hribar - tako fletkano so se smejale in njihov glasek je izgledalo kakor da bi plaval).

A Ariela ni ... Kje je Ariela? ... Ariela je izginila ... Kapitan hobotnica (Tomaž Lenarčič) sporoči, da je nikjer ne najdejo. Zato, ko se Ariela le prikaže, jo kralj Triton opozori, da čeprav je stara 15 let, mora sportovati pravila. Prepovedal ji je iti na povrtje.

Ariela hoče na vse načine pokazati Tritonu in ostalim, da je zaljubljena. Ker se je pa zaljubila v človeka, ne pa v ribo, je močno kaznovana. Zato samo joka in žaluje. Ob tej grozni nesreči se ji približata Grdoba (Štefi Bokalič) in Hudoba (Karla Stocca), ki ji dokazujeta, da je nekdo, ki ji lahko uresniči sanje in to je hobotnica Urta morska čarovnica, ki ima velikansko moč.

Čeprav sta ji Sebastijan in Fabij branila, je bila Ariela tako zaljubljena, da je podlegla Urta (Karolina Ferreira - gosposka, v žlehtnobi veličastna). Ta ji obljubi čudežno pijačo, ki jo bo za tri dni spremenila v človentko bitje. Če se pred večerom tretjega dne princ zaljubi vanjo in jo poljubi, z resnično ljubeznijo bo postala človek, če ne bo pa spet riba: in bo last čarovnice.

Sledil je ples s strupenimi mežuzami (Tatjana Pustavrh, Belen Lucas, Kamila Salcedo, Gabrijela Oblak in Valerija Ferreira), z zanimivo koreografijo in dobro izveden.

Ariela se je težko odločala, saj bi morala zapustiti očeta in sestre ... a ljubezen je zmagala... Pa t plačilo za Urta ... zahtevala je njen mili glas. Vse je bilo zapleteno. A končno je Ariela postala človentka deklica. Brez glasu je prišla v grad kjer je stanoval Erik, ki je ni spoznal, ji je pa vseeno pomagal, razkazal grad in vse okolje.

Samo kralj in kraljica (Klara Šmalc - igrala je kot da bi njeno vsakdanje okolje bilo grajsko), sta bila zaskrbljena. Zato so Eriku priredili ples da bi dobil dobro in plemičko nevesto. Med tem sta se pa onadva

t sprehajala na čolnu ki je bil pa krasno izdelan, tako da je bilo videti kot bi zares veslala in se peljala po vodi.

Za njimi so pa plesale kresničke (Zofija Bokalič, Pavla Jakop, Katja Kavčič, Katja Malovrh, Diana Smole, Belen Lucas in Cecilija Petkovšek - zelo nežno in milo), ki so ju s plesom in lučkami navduševale, da bi jo princ res poljubil.

Ker nesreča nikdar ne počiva so že bile hudobne meduze zraven, zvrnile so čoln in ni bilo poljuba, pa t Urta se je odločila da bo tla na ples.

V dvorno sobo so začeli prihajati dvorjani in dvorjanke (Viktorija Jakop, Magdalena Mazieres, Tatjana Miklavc, Natalija Podržaj, Marjana Štrfček, Matija Brula, Marko Koželnik, Martin Pregelj, Tomaž Rode in Matjaž Smole - kako so bili elegantni, kakmi detaili na oblekah). Predstavili so se kralju in kraljici. Ariela in Erik sta ju pa skupaj pozdravila. Ples se je začel, bile so kot prave sanje dokler ni Urta izpodrinila Arielo; Erik jo predstavi stariem kot svojo zaročenko.

Kralj in kraljica ne razumeta dosti pa vseeno sportujeta sinovo odločitev.

Med tem pa Sebastijan odtrga Urta z vratu tkoljko, v kateri je imela spravljen Arielin glas. Ko ga je dobila nazaj mu je lahko vse pojasnila. Urta pa je začarala Arielo in začele so ji rasti luskinе in rep ter odpadle noge. V tem trenutku so tudi Urta s posebnim učinkom zrasle kar pet metrov dolge lovke in začel se je boj, saj je Erik rekel, da ne bo dopustil da bi izgubil nevesto. Prišel je na pomoč kralj Triton, ki mu je dal trizob; kar verjeti niso mogli, da je res Urta mrtva in je zopet Triton vladal. Končno so jima t stari dovolili da se poročita, čeprav je ona morska deklica on pa človek. Vse to je dosegla ljubezen!

Takrat pridejo zopet vsi na oder, s pesmijo ob spremstvu meniha (Pavel Smole), ki je službo resno opravil. Blagoslovil je zakon in ju prosil, naj se objameta in t nevesta je vrgla tpek občinstvu. Za konec so nas pa t enkrat nagradili s pesmijo „Na dnu morja“.

Scena je bila lepa in natančno izdelana - sodelovalo je veliko mamic in očkov; čudoviti so bili efekti vode in čolna. Posebej moramo pohvaliti Andreo Quadri Brula in vso ekipo.

Da ne govorimo o oblekah, ki so bile izredne. Da ima Marcelo talent za modno kreacijo nam je že večkrat dokazal. Kar nam je pa Anka pokazala smo občudovali na odru. Bog ji je dal talent, ona ga zna izkoristiti, mamic in babice so ji pa pomagale; tudi to je delo v ekipi.

Kar se glasbe tiče je bilo tudi zelo vse uglaseno poznale so se vaje, solisti zelo dobro izbrani in krasni glasovi. Poznalo se je tudi, da sta Dani in Matjaž bila pri vajah, saj so lučni efekti in zvok tekli kot po kolesih, samo pri borbi je bil malo preglasen audio in se ni dobro razumelo Urta. Na žalost pa je bilo nekaj pomanjkljivosti pri tehnikih, ki so upravljali mikrofone in bil je primer, da je igralec stopil na oder brez zvoka.

Vsi plesi, ki so se stopnjevali od prvega do zadnjega, so potrebovali veliko vaj, idej in domišljije; zato vsa čast Gabrijeli Malovrh

Kar je Nani Štternič Rezelj podedovala, je tudi lepo da ne zakoplje, zato se to vidi igro za igro, kako pite in pomaga pri gledalici. Vse v pravilni slovenščini ob prevodu že tukaj rojene Marjane Poznič Mazieres, lektoriranju Lucijane Hribar Podržaj in gospoda Jureta Vombergarja.

Andrejka Vombergar Štrfček, ki je pa tako lepo naučila otroke, saj to ni lahko delo, ga je opravila nenavadno dobro. Otroci so se počutili na odru veseli, sproščeni in kakor je povedala voditeljica tle, ti in ta igra jim bo ostala za vedno v spominu.

Naj za konec povem kako mi je padel v oči topel pozdrav zahvale voditeljice Helene Rode, ko je stopila na oder in se vsem prav vsem zahvalila za opravljeno delo.

Tako smo ta večer videli kako je ljubezen premagala zlo in kako so stari pokazali otrokom, da če se z ljubeznijo dela skupno se lahko veliko doseže.

Maruča

OB 40. OBLETNICE

Jubilejno slavlje Zveze slovenskih mater in žena

„Skupaj bomo praznovali, kot ena duša in eno srce“, smo najavili v oglasu naš dosežek: 40 let!

Najprej smo poskrbeli za dušo: ob 16. uri v cerkvi Marije Pomagaj je pristopil mašnik, mons. dr. Jure Rode k oltarju za Gospodovo daritev. Vodila je ga. Marija U. Grbec, berili sta

Svečo pa je položila Metka Mizerit na grob nepozabnega g. Antona Oreharja ob spominski steni.

Homilijo je mašnik navezal na nedeljski evangelij. Med drugim je dejal: „Sv. Marko v evangeliju nam poveva kaj vse slabega more priti iz srca. A iz človekovega srca prihajajo tudi

vračnega. Srce je tudi simbol Zveze. Še prav posebej iz materinega srca prihaja ljubezen do družine, do vseh, ki so potrebni pomoči. Iz srca prihaja ljubezen do Boga in do bližnjega kakor do samega sebe.“

Zelo ubrano je prepeval sanhuzki ženski pevski zbor pod taktirko prof. Andrejke

Selan Vombergar, ob orgelski spremljavi gospe Anke Savelli Gaser. V en glas je zadonela pesem „Tebe Boga hvalimo ...“ Vedno mogočna! Gani je, sprožila misli na pretekla tri desetletja, na prve začetke in osnivanje zveze s pokojnicami

blagega spomina.

Pred spomenikom padlim žrtvam vojne in revolucije – med njimi mnogo mater, žena in otrok – je spontano vzvalovala „Lipa zelenela je ...“ V pesmi izlita bol, izguba dragih in domovine, je vedno olajevalna za preživele.

Pomaknili smo se po veži Slovenske hiše do dvorane škofa Gregorija Rožmana. Rdeči nageljni so krasili njegov kip. Občinstvo je napolnilo praznično pripravljen prostor, ki je pripomogel k sličnem vzdušju.

„Prisrčno pozdravljeni! Vsi ste dragoceni, vsi ste važni!“ – je pozdravila odbornica Zveze. „Želeli smo skupaj praznovati naš 40. obletnico, ker čutimo, da spadamo skupaj po duhu in po srcu – SLOVENCII!“

Posebno mesto zavzemajo predstavniki: g. veleposlanik Republike Slovenije v Argentini, prof. Avgustin Vivod in gospa, častni konzul R. S. v Buenos Airesu, g. Herman Zupan in gospa, predsednik Zedinjene Slovenije g. Lojze Rezelj in gospa, delegat slovenskih dušnih pastirjev, msgr dr. Jure Rode, predsedniki in zastopniki naših domov, ustanov in organizacij.

Povabili smo pobudnika, ustanovitelja in asistenta Zveze vseh 40 let, naj v tem svojstvu pove kot prvi nekaj misli. Te, izredno lepe, bomo objavili ob drugi priložnosti.

Sledil je nagovor in zahvala predsednice ge. Pavline

Dobovšek, objavljen v št. 37 Svobodne Slovenije.

G. veleposlanik je nato čestital ge. predsednici Pavlini Dobovšek ter najavil priznanje Republike Slovenije Zvezi slovenskih mater in žena ob 40. letnici neprekinjenega delovanja v prid pomoči potrebnim rojakom. Z veseljem in ploskanjem je bila sprejeta nepričakovana novica. Veleposlanikova gospa Marjana pa je izročila predsednici Zveze cvetja, ki je osmisli 40 let tudi nerožnatih obdobij; a vztrajnost je končno vedno nagrajena!

Predsednik Z.S. g. Lojze Rezelj je izrazil prisrčne čestitke in dobre želje ge. predsednici in Zvezi. Vsem in vsakemu posebej se Zveza zahvaljuje za čestitke v mnogih oblikah!

Misel hvaležnosti pa bi odbornice rade izrazile s simboličnim darilom pobudniku, ustanovitelju in asistentu g. dr. Rodetu za vseh 40 let zavzetosti; od vsega začetka duša in srce Zveze! V podarjenem argentinskem kamnu-utežilniku so prvine božjega stvarstva, da služi človeku. Bog naj Vam poplača vse!

Soustanoviteljici ge. Marjani Batagelj – učiteljici v sobotni šoli pa pripada podoba (keramika F. Ahčina) blaženega Antona Martina Slomška, katerega zvesto posnema. Zvezo pa spremlja z občasnimi predavanjem in obiskom.

Za 40-letne mnogotere zasluge pa so postale častne članice naslednje gospe: Lojzka Dimnik, Marija Eiletz, Anka Gaser, Pavla Kremžar, Milka Pezdirc in Julijana Zupan. Prejele so pergamin (delo Andrejke Dolinar) in vrtnico, ki nagovarja vsako izmed nas – žena in mater: Rože-vrtnico v vsak dom in Dom! Trnje pa spreglejmo v obeh!

Za vso dobo vodstva Zveze se predsednici ne moremo oddolžiti, vendar v čudoviti upodobljeni vrtnici (delo umetnice Andrejke Dolinar) kot unikat v priznanje in trajen spomin bo pogled na njo lep in osvežujoč – vedno prisotna namenska zahvala. Uokvirjeno sta prinesli hčerka ga. Pavlinka D. Lenarčič in vnukinja Anika Lenarčič – tretji rod dobre Dobovškove družine.

Brez odmora se je pričela Psalmska kantata Žena-Mati. Starozavezni verzi in sodobni teksti so zajeli od Eve, Matere Jezusove, sv. Monike, sv. Eme Krške, Slomškove matere in pripovedi o naših materah-mučenicah, Makabejkah v tako imenovani moderni dobi. Kantata je izzvenela v glasovni povezavi v živo, na plošči, in z glasbili vseh vrst (dramski, glasbeni kritik bi pravilno ocenil premiero v Buenos Airesu). G. Miha Gaser je prevzel vodstvo v režiji, poskrbel za brošuro

Hvala vsem sodelujočim

Osrednja točka slavnostnega programa je bila psalmska kantata Žena - Mati. Spisal jo je Alojz Rebula, uglasbil pa Jože Ropitz. Glasbeni del kantate je bil predvajan v posnetku, na katerem so nastopali MePZ Jakob Petelin Gallus iz Celovca, pod vodstvom Jožeta Ropitza in MePZ pevskega društva Sele, pod vodstvom Romana Verdela. Nastopali so trije korovski instrumentalisti in kvartet trobil slovenskih filharmonikov iz Ljubljane. Na posnetku je nastopala tudi Bernarda Fink Inzko.

V živo pa so delo obogatili in mu dodali pesti del Anka Savelli Gaser (orgle), Silvija Žnidar (prečna flavta), Toni Podržaj (kitara), Pavel Erjavec (tolkala), Lučka Marinček Kastelic (tolkala - sintetizator) in Marija Julija Kastelic (triangel). Kot solista sta nastopala Ani Rode (sopran) in Marcel Brula (tenor). Dirigirala je Andrejka Selan Vombergar.

Besedni del so imeli na skrbi Borjan Modic (recitator), Tatjana Modic Kržmnik (recitatorica), Cvetka Četarek Tomažević (Eva), Metka Markovič Marinčič (Marija, Jezusova mati), Francka Klanjček Korovec (Monika, Avgustinova mati), Marija Snežna Batagelj Klemenčič (Ema Krška), Alenka Smole Bokalich (Marija, Slomškova mati), Mimi Kočar (Marija Bajzelj) Marta Selan Brula (Jožefa Klanček), Marjanka Vornič Truden (Marija Lazar) in Vera Breznikar Podržaj (Ana Kukovica).

Pri predstavi so sodelovali Tone Oblak (scena) ter Adrijan Gaser, Damijan Ahlin in Niko Stariha (zvok in luči).

Za besedilo tega dela in režijo celotne predstave pa je poskrbel Miha Gaser.

posredovali ga. Pavlina Dobovšek in Irena Fajdiga, za darovanja so poskrbele ge. Polona Makek, Irena Petkovšek in Mari Keržič. Ni manjkala tudi kotarica s kruhki, da nazorno pokažemo hvaležnost s promjo iz očenaša, ki ga ponavljamo po družinah: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh ...“

plemenite in dobre misli, skrb za prozornost življenja, sportovanje življenja, zakonska zvestoba, usmiljenje, iskrenost, zmernost, veselje nad srečo bližnjega, molitev, ponižnost, prava modrost. To in veliko drugega dobrega prihaja iz človekovega srca, ga plemeniti, bogati in dela Bogu

besedila (nujno mesno branje); dekoracijo je zopet poskrbel že strokovnjak našega odra g. Tone Oblak. Omenjamo le ta dva, a vsi, brez izjeme, so opravili vsak na svojem mestu, vrhinsko uprizoritev! V zavesti dobre volje, kot velik doprinos posameznika za skupnost, je plačljivo le v božjih očeh „za božji lon“!

Pozno se navadno končajo slavlja, za kar se opravičujemo. Kronometer ne pride v poštev. Zakuska je preta mimogrede, seveda s sodelovanjem vseh krajevskih odsekov; „dobro kapljico“ pa sta darovala brata Polde in Andrej Golob. Na žalost pa je ostala v tintniku obrtna in zanimiva analiza naše Zveze Nikota Starihe, sluhatelj sociološke fakultete

univerze El Salvador (USAL).

Umetnica Andrejka Dolinar je izpeljala žrebanje pet podarjenih slik naših slikarjev – vsi so odstopili eno v prid Zvezi, tako bodo ostale čakale naslednje priložnosti. Tudi njej en lep BOG LONAJ, posebno darovalcem, saj so naredili mnogo veselja dobitnikom. Vsak dom je lepši, če ga krasijo dobre rojake!

Odhajale smo; luči so že ugašale po Slovenski hiši. Le okrašen s cvetjem, zelenjem in trakom slovenske zastave za to priložnost – 40. jubilej ZSMŽ – prinesena, je pred mano prižgana bakla, je nemo gorela ... Nekaj nam hoče povedati: OHRANITE PLAMEN LJUBEZNI V SVOJEM SRCU!

NOVICE IZ SLOVENIJE

CENE V SEPTEMBRU

V Sloveniji so se cene življenjskih potrebščin septembra zvišale. V primerjavi z avgustom so bile višje za 0,4 odstotka. Inflacija na letni ravni je znašala 2,5 odstotka, prav toliko pa je bila tudi povprečna letna inflacija. Kot kaže navajajo statistiki, je bilo septembra najopaznejše podražitev opaziti pri obleki in obutvi ter pri komunikacijah.

Tovarna sladkorja Ormož je začela s spravlilom in predelavo sladkorne pese. Letos na 6715 hektarih zasajenih površin pričakujejo pridelek sladkorne pese v višini približno 300.000 ton, iz česar naj bi pridelali okoli 42.000 ton sladkorja. Pri pridelovalcih bodo pobirali peso predvidoma do 10. decembra, ko bo tudi jasno, ali so bile ocene pravilne. Prve analize so pokazale, da bo letonjni pridelek tako po kakovosti kot po količini povprečen, donos na hektar pa naj bi se približal 45 tonam.

O ZDRAVILIH

V tujini kar 20 do 40 odstotkov starostnikov istočasno uporablja pet ali več zdravil. To pa verjetnost pojava neželenih učinkov poveča kar za 80 odstotkov, opozarjajo slovenski farmacevti. V Sloveniji povprečen starostnik dobi dobrih 19 receptov na leto, to pa pogosto pomeni, da v povprečju uporablja šest do sedem zdravil istočasno, so opozarili v lekarniški zbornici pred torkovim Dnevom Slovenskih lekarn.

KONEC AKROBACIJ

Alpski letalski center Lesce, ki je bil v zadnjih nekaj mesecih tarča številnih očitkov domačinov o hrupu, ki ga povzročajo akrobatska in druga letala, je sprejel dopolnjen letalski red. V njem je akrobatsko letenje ob nedeljah in praznikih prepovedano, omejili pa so tudi polete nad najbolj naseljenimi območji. Tako smo dosegli kompromis z okoljskimi prebivalci, je na časnikarski konferenci pojasnil direktor Alpskega letalskega centra Zvone Kobentar.

SLOVENC NA INTERNETU

V slovenski populaciji med 10. in 75. letom je 880.000 mesečnih uporabnikov, ki do interneta dostopajo prek osebnih računalnikov. Dodatno pa je v tej populaciji še 90.000 mobilnih uporabnikov interneta, ki ne dostopajo do interneta prek osebnih računalnikov, je po besedah Vasje Vehovarja iz Katedre za informatiko in metodologijo pri Fakulteti za družbene vede pokazala raziskava RIS 2006, ki jo je med 600 uporabniki izvedla omenjena katedra.

KITAJCA V ORKESTRU

Simfonični orkester RTV Slovenija je v novo sezono vstopil z novim reškom dirigentom, Kitajcem En Shaom. Na prvem koncertnem večeru v sezoni se je Simfoničkom RTV kot solist pridružil kitajski pianist Wenyu Shen. Koncertni program je vključeval Rahmaninov Koncert za klavir in orkester št. 3 v d-molu, op. 30 ter Simfonijo št. 1 Janeza Matičiča. Koncert je bil v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

PO SVETU

EVROPSKA TROJKA

V Berlinu je potekalo srečanje ministrov za notranje zadeve prihodnje predsedujoče trojke Evropski uniji, Nemčije, Portugalske in Slovenije. Udeležil se ga je tudi slovenski resorni minister Dragutin Mate. Poleg sodelovanja v pripravah na predsedovanje so se ministri predvidoma seznanili tudi z informacijo o možni pomnožitvi portugalskega schengenskega informacijskega sistema, ki bi morebiti omogočil vstop Slovenije v schengensko območje v skladu z načrti oktobra 2007.

NOV PARLAMENT V AVSTRIJI

Na nedeljskih parlamentarnih volitvah v Avstriji so do zdaj opozicijski socialdemokrati dobili 35,7 odstotka glasov, Ljudska stranka dozdajnjega kanclerja Wolfganga Schüssla pa 34,2 odstotka, kar je osem odstotkov manj kot na zadnjih volitvah. Tretja najmočnejša stranka so postali Svobodnjaki z 11,4 odstotki, Zeleni pa so dobili 10,5 odstotka glasov. S 4,2 odstotki glasov je prag za vstop v parlament preseglo tudi Zavezništvo za prihodnost Avstrije koronkega deželnega glavarja Jörga Haiderja. Zna se zgoditi, da bodo glasovi po poroti to stranko izrinili iz parlamenta. Uradni rezultati bodo znani prihodnji teden.

IZRAEL SE UMIKA

Libanonska vojska je zasedla položaje ob meji z Izraelom, s katerih se je umaknila izraelska vojska. Poveljnik libanonske vojske, general Mirel Sujeman je ob tem napovedal, da se bo libanonska vojska branila pred morebitno novo izraelsko agresijo. Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov Izrael poziva k popolnemu umiku iz Libanona, na izpraznjeno območje pa se morajo nameseliti libanonski vojaki in pripadnikov mirovnih sil.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI BUENOS AIRES OSEBNE NOVICE

Poroka. V soboto dne 15. septembra sta se v San Martinu poročila **g. dr. Vladimir Pezdirc** in gđč. **Ljudmila Rezelj**, hčerka pok. sodnika Josipa Rezlja. Za priči sta bila: nevestini njen brat **g. Jože Rezelj**, ženinu pa gđč. **Inge Goll**. Poročne obrede je opravil **g. duh. svetnik Karel Škulj**. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo ter obilo božjega blagoslova.

PRIHOD NOVIH SLOVENCEV

V četrtek 27. septembra 1956 je prispela v Buenos Aires družina **g. Jožeta Žaklja** iz vasi Butanjeva pri Horjulu. Z ladjo Corrientes so dopotovali **ga. Angela Žakelj**, roj. Malavarič ter sinovi **Jože**, **Stanko** in **Janko**. Točno po enajstih letih se je tako zopet dobila vsa družina. Vse ob prihodu v Argentino toplo pozdravljamo ter jim želimo vso srečo in veliko uspehov ter zadovoljstva.

Včeraj, v sredo dne 3. oktobra t. l., je odpotoval z letalom PANAGRA iz Bs. Airesa v Cleveland soboslikar **g. Mirko Vombergar** se je, kot znamo, 24. marca t. l. poročil v Bs. Airesu z ameriško Slovenko. Sedaj odhaja k svoji ženi gospe Justini ter bo z njo stalno živel v Clevelandu. V novi domovini mu želimo obilo sreče in zadovoljstva.

LANUS

Mladinski nastop

v Lanusu je vsako leto prireditev, na katero radi prihite Slovenci ne samo iz Lanusa, ampak tudi iz vseh slovenskih naselij na področju Vel. Bs. Airesa. Tako je bilo tudi letos v nedeljo dne 16. septembra t. l.

Po dolgotrajnem deževju nas je tega dne pozdravilo lepo pomladansko sonce. Že v dopoldanskih urah je bilo na športnem igrišču v Slovenski vasi, zelo živahno. Prihajali so stari in mladi in prijemali za delo ter urejevali vse potrebno za popoldanski nastop.

Začetek programa je bil napovedan za drugo uro popoldne. Fantje in dekleta so bili točni in so s programom začeli res ob napovedani uri. Zanimanje športnikov je pritegnila nogometna tekma med naravnjaki SFZ Moron in odsekom Jože Mehle v Lanusu. Bila je živahna. Igralci na obeh straneh so bili približno enako močni, kar je pokazal tudi rezultat 0:0.

Gdč. Zdenka Virantova je tudi tokrat pripravila udeležencem mladinske prireditve prijetno presenečenje z otroškim prizorčkom. Prav tako tudi z rajalnim nastopom deklet. Fantje iz Lanusa za deklet seveda niso hoteli zaostajati in so se tudi oni postavili s telovadnim nastopom.

Sledila je odbojkaška tekma med B moštvo SFZ Moron in šestorko fantov iz Lanusa. Rezultat je bil sledeč: 15:9 za Lanus, 15:11 za SFZ Moron in 15:7 za Lanus. Tekmo je prav dobro sodil **g. Slavko Batagelj.**

IRAN VZTRAJA

Iranski predsednik Mahmud Ahmadinedžad je izjavil, da se Iran ne bo odpovedal svojemu jedrskemu programu niti za kratek čas. To bi po njegovem mnenju povzročilo finančno škodo v jedrskih elektrarnah, Zahod pa bi si to razlagal kot pripravljenost Irana za popravljanje in neuspšno obrambo svojih pravic.

ŠE DENARJA ZA VOJNO

Ameriški senat je soglasno potrdil porabo dodatnih 70 milijard dolarjev za vojaške operacije v Iraku in Afganistanu v okviru proračunskega predloga za Pentagon v letu 2007, ki zdaj znaša skupaj 448 milijard dolarjev. Ne glede na vse predvolilne prepire o poteku iraške vojne, si nobeden od demokratov ni upal glasovati proti.

PROTI PRISELJENCEM

Zunanji in notranji ministri osmih sredozemskih članic Evropske unije, tudi Slovenije, v so Madridu razpravljali o

SLOVENC IN ŠPORT

UMRL JE DRAGO PETRIČ

V 72. letu starosti je po hudi bolezni umrl dr. Drago Petrič, v Sloveniji znan kot oče in trener najuspešnejših slovenskih plavalcev doslej - Boruta in Darjana Petriča. Kranjskim športnikom in športnim delavcem pa dr. Drago Petrič ni znan le kot plavalni trener, saj je bil v 50. letih prejšnjega stoletja sam odličen plavalec, aktivno je v Triglavu igral tudi vaterpolo in košarko.

ZA DAVISOV POKAL PROTI ESTONIJI

Žreb je določil, da se bo slovenska moška teniška reprezentanca v prvem krogu Davisovega pokala 2007 (druga evroafriška skupina) pomerila z reprezentanco Estonije. Tekma bo potekala od šestega do osmega aprila v Estoniji.

BRONASTA MEDALJA

Slovenska namiznoteniska igralka Mateja Pintar, paraolimpijska prvakinja iz Aten, je na svetovnem prvenstvu za invalide v pvcarskem Montreauxu osvojila bronasto medaljo v posamični konkurenci v kategoriji 3. V polfinalu je morala priznati premoč Kitajki Li Quin, v odločilnem dvoboju za bron pa je premagala staro znanko iz atenskega finala Francozinjo Stephanie Mariage s 3:0. Na prvenstvu sodeluje 364 igralcev iz 48 držav, Slovenijo pa so poleg Pintarjeve zastopali še Ivan Lisac, Bojan Lukežič in Samo Šuligoj.

SKORAJ MEDALJA

Slovenski jadralac Gašper Vinčec je na evropskem prvenstvu enoseda finn v španskem Palamosu za las ostal brez medalje. Potem ko je v zadnjem plovu dosegel drugi čas, je v skupnem seštevku napredoval za mesto, tako da je tekmovalje končal na nevažnem četrtem mestu. Zlato medaljo je osvojil Britanec Edward Wright.

ZLATO NA DROGU

Slovenski telovadec Aljaž Pegan je v poslastici 39. Šalamunovega memoriala v Mariboru osvojil zlato kolajno na drogu. Troboj svetovnih asov se je razpletel v njegov prid, čeprav mu sestava ni uspela po željah. Grk Vlasios Maras je bil drugi, Švicar Cristoph Schaerer pa tretji. Zadnji dan svetovnega pokala se je sicer končal z velikim uspehom Slovencev, saj so pobrali še tri srebrne kolajne. Žiga Šilc je bil drugi na preskoku, Adela Šajn pa na gredi in parterju.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča

V Londonu se je 5. septembra rodil **Nicolas Marx**. Očka je lic. Oliver Matthias Marx, mamica pa arh. Monika Dobovšek. **Srečnim staršem iskreno čestitamo!**

Krst

V cerkvi San Juan Capistrano, v Californiji ZDA, je bil krščen **Matija Ivan Tomazin**. Očka je Marko, mamica pa Adriana Negritto. Botrovala sta Lucija Tomazin González Kuck in Felipe Negritto. **Srečnim staršem iskreno čestitamo!**

Smrt

V San Martín de los Andes je 29. septembra v 86 letu starosti umrla **ga. Milka Radič roj. Gašperič**. **Naj počiva v miru!**

DAROVALI SO

Zveza slovenskih mater in žena se toplo zahvaljuje vsem, ki so darovali v njen dobrodelni sklad: **ga. Milka Rezelj Pezdirc**, 300.- ameriških dolarjev; **Jože Rus**, v spomin Lojzetu in Mariji Opeka 200.- ameriških dolarjev. Bog povrni dobrotnikom!

Zveza slovenskih mater in žena iz San Martina se iskreno zahvaljuje Marjanu in Mariji Petkovšek, ki sta darovala v naš dobrodelni sklad \$ 200.-, krogu prijateljic ki je daroval \$ 420.- in N.N. ki je daroval 100 ameriških dolarjev namesto cvetja na grob ge. Marjeti Smersu Boltežar. Vsem iskren Bog plačaj!

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Franci Markež, Marko Vombergar, Jože Horn, Vinko Rode, Carlos César Bizai, Maruša Zurc Čeč, Irena Fajdiga, Boris Štrfliček, Mara Črnak Sánchez.
Mediji: STA, Radio Ognjičice, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino € 100, pri pošiljanju po pošti pa € 130; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. *Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.*

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

GOSPODARSTVO

Finančne storitve. Tel.: 4482-2633 / 15-4526-9535. Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucia Bogataj

H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI

Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog - Nevropsihiater. Konzultorij na Caballito in Tabladi. Ordinira ob torkih in četrkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na 15-4409-4437.

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital A. A. A. Odvetnik Paraná 830, 5. nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

NUTRICIONISTA

Carolina L. Šerjak. Licenciada en nutrición - UBA. Planes de alimentación personalizados. Pedir turnos al 4441-6475 ó 155-746-9422. cs—goodnutrition@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 3. oktobra 2006

1 EVRO 239,6 SIT
1 US dolar 188,8 SIT

OBVESTILA

PETEK, 6. oktobra:

V prostorih CARI predava evropski poslanec Lojze Peterle, ob 18.30. uri.

SOBOTA, 7. oktobra:

Redni pouk na srednješkolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Predavanje za visokoolčne lic. Francija Markeža „Zakaj smo tukaj“, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

NEDELJA, 8. oktobra:

51° Slovenski dan in 50° obletnica Našega doma v San Justo, s celodnevni programom.

ČETRTEK, 12. oktobra:

Redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena, ob 16.30 v Slovenski hiši. Predaval bo Tone Mizerit „Ob strupeni poplavi medijev“.

NEDELJA, 15. oktobra:

Materinski dan. Družinske proslave po naših Domovih.

PONEDELJEK, 16. oktobra:

Srečanje za mladino ki obiskuje 2. letnik srednje šole ali so v tej starosti, v Slomškovem domu. Vodijo g. Pavle Novak, g. Franci Cukjati in sodelavci.

SREDA, 18. oktobra:

Zahvalna sv. marta ob 15. obletnici slovenske neodvisnosti. Prisoten bo prvi predsednik slovenske vlade, prof. Lojze Peterle. Po mami srečanje v gornji dvorani Slovenske hiše.

ČETRTEK, 19. oktobra:

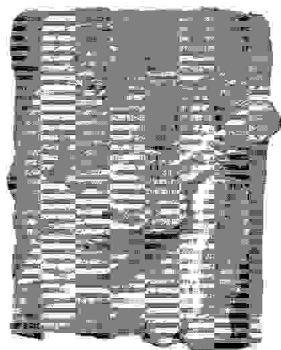
Zveza žena in materi iz San Martina, lepo vabi na svoj mesečni sestanek. Predaval bo arh. Jure Vombergar o „napadu na družino“ ob 16. uri v Domu.

SOBOTA, 21. oktobra:

Redni pouk na srednješkolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši

NEDELJA, 22. oktobra:

39 obletnica na Pristavi

„Bratje združeni naj bodo“

OB 50. OBLETNICI NAŠEGA DOMA SAN JUSTO

- 7.30: Zbiranje gostov v našem domu. Sprevod do sanhurške stolnice.
 - 8.00: Blagoslovitev oltarja Marije Pomagaj z Brezij in koncelebrirana sv. maša.
 - 9.30: Polaganje venca pred spomenikom generala San Martina na trgu v San Justu in nagovori.
 - 11.00: Dobrodolnica in skupni zajtrk v našem domu.
 - 12.00: Obisk razstave ob 50-letnici Doma.
 - 13.00: Kosilo
 - 16.00: Kulturni program: pozdravi, govor in uprizoritev igre „Martin Fierro“, v režiji Blaža Mikliča ter s sceno Toneta Oblaka.
- Nato prosta zabava ob spremljavi Slovenskega instrumentalnega ansambla. Med nami bo predsednik prve slovenske vlade in evropski poslanec prof. Lojze Peterle.

Nakaznice za kosilo samo v predprodaji pri Mici Malavarič Casullo (Tel: 4441-5528) ali pri Mariji Umar Novljan v našem domu vsak dan od 15. do 20. ure (Tel: 4651-4914).

Vsi prisrčno vabljeni!

URADNE URE

Uradne ure pisarne Zedinjene Slovenije, ter uredništva in uprave Svobodne Slovenije so od ponedeljka do petka, od 10. do 19. Na argentinske državne in na cerkvene praznike ne uradujemo. **Prosimo rojake, da ta urnik upoštevajo!**

Poravnajte dolgove kupite knjige, zastave in značke NA SLOVENSKEM DNEVU

Ob priložnosti Slovenskega dne v našem domu v San Justu, bo Zedinjena Slovenija imela svojo stojnico. Tam boste lahko poravnali zaostalo naročnino Svobodne Slovenije, družveno članarino, nabavili lepe in zanimive nalepke ali pa kupili razne knjige naše založbe in iz Slovenije. Na razpolago bo tudi Zgodovinski zbornik – vrhunsko delo naše emigracije.

Društvo Zedinjena Slovenija

Nata umetnica razstavlja

Andrejka Dolinar, nata priznana umetnica, sodeluje v skupinski razstavi „El ángelus“ v muzeju katedrale v La Plati. Razstava bo odprta do 15. oktobra od ponedeljka do nedelje od 9. do 19. ure v Museo Catedral - Calle 14 e/ 51 y 53 - La Plata.

Nova domovina, nov jezik ...

Kdor pije mate čaj, ne gre več nazaj.

Jaz pa se že ne bom učil kastežano ... (saj se bomo vrnili).

Ne v eno ne v drugo radikalno stalnico ni bil uvrščen naš junak. Bil je srečen, da je kmalu dobil delo zase in za sina. Bogu je zaupal svojo družino in to novo pot, saj Gospod varuje tujce ...

Bistri Slovenec se je počasi naučil kastilščino pa tudi lokalne izraze in dobil v delavski družbi svoje mesto. Argentinski delodajalci so radi zaposlovali pridne slovenske roke, zelo so upoštevali slovensko pomenost.

„Don Juan, mañana sin falta,“ mu je rekel gospodar. Janez ga je čudno pogledal: da sin ne bi prišel naslednji dan na delo, o tem sploh ni rekel besede.

„No, sin no falta, viene a trabajar.“ Argentinec se je malo nasmejal, potem pa mu je razložil, zagotovo da je veliko dela, da mora zagotovo priti, da je nujno, da pride ... Besedna zveza sin falta je bila za Slovence jezikovno odkritje tistega dne, domačin pa je zvedel, da sin pomeni *hijo*.

Doma ga je žena čakala s svojo anekdoto. Nekdo jo je prosil *una limosna*. Po sreči je imela limono pri roki. „Limón no, limosna“, je s kretnjami kazal, da hoče denar. Temu se je takrat reklo *vbogajme* (milostina) v pogovornem jeziku.

V tistih letih večina hiš izven mesta ni imela zvoncev, vsak prihodek je priklical ljudi s ploskanjem. Tako je naredil tudi prodajalec sira .

Ko pride slovenska gospodinja k ograji, jo naravnost vpraša: „¿Queso?“. „Delat so pi!“, mu je odgovorila začudena, da jo tujec vprašuje po domačih.

V njenih ušesih je zvenelo *kje so* ...

Takrat se je nasploh v slovenskih družinah slizalo na desetine podobnih zgodbic; otroci smo se jim najbolj smejali, ker smo govorico hitro dojeli, starejši pa so se marsikatero besedo naučili prav od nas.

Mara maracrnaksanchez@yahoo.com.ar

*don: poimenovanje/naziv za gospoda. - Mañana sin falta: jutri pridite sigurno, zanesljivo.

*Ne, sin ne bo manjkal, pride delat. - Queso: sir.

Priznanje cerkvi sv. Cirila v New Yorku

Zunanji minister Dimitrij Rupel je cerkvi sv. Cirila v New Yorku ob njeni 90. obletnici podelil priznanje urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, so na svoji spletni strani zapisali na zunanjem ministrstvu. V uvodnem nagovoru je minister v imenu slovenske vlade cerkvi izrazil čestitke ob pomembnemu jubileju ter poudaril, da je nastanek cerkve „oznanjal voljo Slovencev do ohranjanja lastne kulture in jezika ter težnjo po samostojnosti, ki smo jo dosegli petinsemdeset let kasneje“.

„Župnija sv. Cirila je bila dolgo prag, preko katerega so slovenski izseljenci stopali v ZDA in kjer so mnogi ob svojem prihodu našli prvo zavetje, duhovno in gmotno pomoč,“ je povedal minister Rupel ter se zahvalil slovenskim frančiškancem, ustanoviteljem župnije, „da so generacijam slovenskih izseljencev ustvarili dom stran od doma“.

V nadaljevanju je Rupel poudaril, da je cerkev sv.

Cirila vse od svojega začetka pred devetdesetimi leti opravljala poslanstvo miru od osnovnega, verskega, in je bila „pomembno središče slovenske zavesti, jezika, bogoslužja in kulture“.

Župnik frančiškanski pater Martin Krizolog, ki cerkev vodi zadnjih 14 let, je na vprašanje o Ruplovi ocenil, da bodo ta „dragulj“ skrbno ohranjati naprej in bodo pihali z njega prah, da bo dolgo žarel in svetil Slovence, ki bodo priti v New York.

Praznovanje 90. obletnice se je začelo z dobrodelnim opernim koncertom „Opera on the Hudson“, ki jo je organizirala dolgoletna uspešna operna pevka iz New Yorka Rosalie Olinski. Slovenski umetnik Bogdan Grom, ki je med obnovo ustvaril večino cerkvenih ornamentov, je za vse udeležence proslave izdelal spominski medaljon, za kulturno vzdušje, pa je skrbela vokalna skupina Gloria iz Slovenije.